

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут вищої освіти НАПН України
Маріупольський державний університет

Міжнародна науково-практична конференція

«Інтернаціоналізація як фактор конкурентоспроможності
сучасного університету»

25-26 травня 2017 року

Збірник матеріалів конференції

Україна – Маріуполь – МДУ

Толпежніков Р.О.

ІНТЕГРАЛЬНА ОСВІТА – ПАРАДИГМА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Визначено модель інтегральної освіти як парадигму конкурентоспроможності сучасного університету. Встановлено певні засади конкурентоспроможності на певних рівнях функціонування університету. Обґрунтовано основні завдання, які визначають цілі із забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних університетів за умов системно-особистісного підходу.

Ключові слова: *інтегральна освіта, університет, конкурентоспроможність, парадигма освіти, менеджмент освіти, методики, технології освіти.*

Новітні умови розвитку соціально-економічних відносин у сучасному суспільстві зумовлюють необхідність проактивного формування мети, змісту та результатів функціонування сучасної освіти, орієнтуючи її на підготовку нової генерації фахівців, які мають характеризуватися інтегральним підходом до формування особистих компетентностей, які будуть сформовані передусім особистою творчістю здобувача вищої освіти, його мобільністю та креативністю, що повинна бути розкрита на базі підвищення загально-наукового, загальнокультурного та професійного рівнів науково-педагогічних працівників, запровадження у навчально-виховний процес нових педагогічних концепцій, сучасних технологій навчання. Крім того, забезпечення «входження» студента як майбутнього творчого фахівця – керівника у світ професійної культури та його оптимальна адаптація до умов професійної діяльності зумовлюють необхідність обґрунтування нової парадигми освіти, яка безпосередньо пов'язана з професійною компетенцією та компетентністю її випускників [1-3].

Інтегральна освіта - результативна модель освітньої діяльності, лідерства та управління, яка описує розвиток системи управління освітою різного масштабу: студент, викладач, університет, професійні фахівці, наукова спільнота. Сучасний університет – це не лише заклад освіти, це – заклад культурного життя та комунікацій різного рівня:

- студент-викладач/науковець-фахівець;
- університет-суб'єкт господарської/суспільної діяльності-регіональна економіка-національна економіка-світова економіка;
- навчання-підвищення кваліфікації-повторне навчання;
- університет-спілка університетів;
- університет-працедавець-спілка працедавців.

На кожному рівні необхідно визначити:

1. Парадигму мислення: що рухає вчинками здобувача вищої освіти і вчинками викладача/науковця, працедавця. Виявити спільну мету, що дозволяє досягати спільного результату;

2. Комунікацію: визначення потреб у взаємодії суб'єктів освітнього процесу та оточуючим середовищем, що іноді має іншу парадигму мислення/пізнання;

3. Лідерство: ідентифікація і формування певного стилю лідерства здобувача вищої освіти, науково-педагогічного працівника, закладу вищої освіти та зіставлення із прагненням студента, традицією університету, прагненням роботодавця, сучасним та майбутнім викликам держави.

4. Менеджмент: управління освітнім процесом, новітніми засобами навчання та перепідготовки. Залучення сучасних методів підготовки фахівців на базі сучасних інформаційних технологій та пропонування новітніх;

5. «Територія» освіти: визначити цінності і парадигми мислення, що визначають хід суспільних процесів на рівні регіону – країни.

6. Інтегральний погляд: визначення маркерів досягнення певного розвитку освітньо-наукової діяльності на кожному комунікаційному рівні.

Таким чином основне завдання сучасного університету – формування і забезпечення єдності цілі освіти та її результату має бути системним, що полягає у формуванні професійно-спрямованої особистості та відповідального громадянина.

Для вирішення сформульованих проблем за умов системно-особистісного підходу стратегічними стають завдання, що складають основу професійної діяльності суб'єктів освітнього процесу ВНЗ, а саме:

- Реалізація стратегії розвитку університету шляхом вдосконалення та розвитку освітнього процесу відповідно до потреб ринку, шляхом диверсифікація освітньої та наукової діяльності, що передбачає відкриття нових спеціальностей і спеціалізацій (магістерських програм) в рамках ліцензованих спеціальностей, створення умов для підготовки кадрів вищої кваліфікації.

- Створення умов для сприяння розвитку університетської спільноти - викладачів, здобувачів вищої освіти, співробітників, що поєднує нові методи й принципи освітнього менеджменту з академічними свободами, правами й колегіальністю в ухваленні найважливіших рішень. Забезпечення високого рівня соціального захисту та розвиток корпоративної культури на Факультеті.

- Комерціалізація наукової діяльності провідних вчених університету у співпраці із підприємствами і організаціями.

- Постійна персоніфікована робота з абітурієнтами з використанням усіх форм комунікаційної взаємодії.

- Співпраця з роботодавцями задля гармонічного поєднання теоретичного та прикладного навчання, що забезпечить розширення бази практик, ґрунтовнішу підготовку випускників до професійної діяльності на первинних посадах, їх працевлаштуванню. Адаптація навчальних програм до вимог ринку праці з метою підвищення академічної та професійної мобільності здобувачів вищої освіти, конкурентоспроможності на міжнародному, національному й регіональному ринках праці, шляхом організації круглих столів за участю роботодавців та провідних фахівців з метою ефективної взаємодії ВНЗ й керівників підприємств (їх підрозділів), установ, державних органів, органів місцевого самоврядування, громадськості..

- Підвищення рівня якості професійної підготовки фахівців на різних рівнях шляхом впровадження у навчальний процес інноваційних заходів та форм організації інноваційних освітніх технологій (тренінгові форми, інтерактивні форми проведення занять, E-learning, Adaptive Learning, Virtual Learning, Synchronous vs Asynchronous Learnin, Mobile Learning [4]) створення системи управління якістю освітніх послуг університету; постійний розвиток і вдосконалення баз навчальних і виробничих практик і системи професійної підготовки із залученням представників бізнес-структур та влади.

- Розвиток зв'язків з вітчизняними та зарубіжними університетами, розробка та реалізація механізмів обміну викладачів та студентів в т.ч. за програмою подвійних дипломів. Залучення до навчального процесу закордонних фахівців та обмін досвідом з метою забезпечення європейської якості освіти та подальшої інтеграції до світового та європейського освітнього простору

- Реалізація необхідних організаційних заходів щодо підтримки політики академічної доброчесності на засадах прозорості у відповідності з нормами діючого законодавства.

- Забезпечення модернізації освітніх, освітньо-професійних та освітньо-наукових програм з урахуванням потреб роботодавців і регіонального ринку, у тому числі міждисциплінарного характеру (наприклад: впровадження магістерської програми «Управління закладами охорони здоров'я» випускаюча кафедра: менеджменту; організації-партнери: Управління охорони здоров'я, міські та територіальні лікарні. Може бути створена

на підставі угоди між вищезазначеними організаціями та ВНЗ з метою забезпечення умов для встановлення регулярних контактів і співробітництва в галузі підготовки фахівців із питань управління закладами охорони здоров'я та використання їх для роботи в системі вказаних організацій).

- Забезпечення умов для подальшого розширення академічної мобільності здобувачів вищої освіти та викладачів шляхом підписання нових договорів з українськими і зарубіжними університетами, реалізації програм «подвійних дипломів», а також актуалізація програм ERASMUS+.

- Впровадження та поширення у навчальному процесі англomовних програм підготовки, організація підвищення рівня мовної підготовки із забезпечення поглибленого вивчення іноземних мов для всіх студентів ВНЗ.

- Поширення впровадження елементів проблемно-орієнтовного навчання шляхом впровадження авторських спецкурсів та семінарів, у тому числі шляхом залучення провідних українських і зарубіжних вчених.

- Забезпечення об'єктивності, прозорості та відкритості процедур щодо прийому на роботу, створення сприятливих умов для залучення найбільш обдарованих і перспективних викладачів до складу науково-педагогічного персоналу; проведення обґрунтованого і відповідального залучення молодих науковців до аспірантури, докторантури.

Таким чином, встановлено, що університет є центром інтегральної освіти, завдання якого полягає в системному формуванні та забезпеченні єдності цілі освіти та її результату, спрямоване на досягнення особистих прагнень здобувача вищої освіти в професійному становленні та суспільної реалізації. Конкурентоспроможність університету формується на певних засадах (парадигма мислення, комунікація, лідерство, менеджмент, «територія» освіти, інтегральний погляд). Практична реалізація ідеї інтегральної освіти матиме додатковий ефект – сприятиме розвитку території освіти – міста, регіону, країни.

Список використаної літератури

1. Barro R. I. Education as determinant of economic growth / R. I/ Barro // Education in the Twenty First Century // Ed by E.P. Lasear. – Stanford, Ca (USA) : The Hoover Institution Press Publication.– 2002/ – № 501. – P 9–24.

2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України: головний ред.. В.Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

3. Эвтух М.Б. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень: монографія / М.Б. Євтух, Е.В. Лузік, Л.М. Дибкова. – К. : КНЕУ, 2010. – 248, [8] с.

4. Educational Technology and Mobile Learning [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.educatorstechnology.com/2013/03/14-technology-concepts-every-teacher.html>

R. Tolpezhnikov

INTEGRAL EDUCATION AS A PARADIGM OF COMPETITIVENESS OF MODERN UNIVERSITY

Was defined model of integrated education as a paradigm of competitiveness of the modern university. The certain principles of competitiveness on certain levels of functioning university were established. The basic tasks which define the designs for the competitiveness of national universities in terms of systematic and personal approach were substantiated.

Keywords: integral education, university competitiveness paradigm of education, education management, methods, technology of education.